

KARMEL

ČASOPIS ŘÁDU BRATŘÍ BLAHOŠLAVENÉ P. MARIE KARMELSKÉ

měsíc a rok březen 1991

číslo 1

ročník 1

NOVÝ ZAČÁTEK

Náš Bůh je Bohem nových začátků. Každý z nás to zná ze své vlastní duchovní zkušenosti. Pro Karmel v naší vlasti je stále nové začínání přímo charakteristické.

Poprvé se karmelitáni u nás objevili díky Karlu IV., který je pozval do Prahy na památku své korunovace na českého krále. Bylo to v roce 1347. Kostel a klášter byl zbudován na Novém Městě a zasvěcen Panně Marii Sněžné. Karel IV. měl snad na mysli největší mariánskou baziliku v Římě, téhož jména, proto také měla předčít svou velikostí ostatní pražské kostely. Podařilo se však postavit jen presbytář, který dnes slouží jako kostel. Začátek to byl slibný. V husitských válkách však byl pražský klášter vypleněn (1419), tachovský vypálen (1427) a v době reformace byly všechny karmelitánské kláštery u nás zrušeny (Praha r.1543).

V r.1624 začal Karmel u nás znovu. Bosí bratři dostali kostel P.Marie Vítězné na Malé Straně. V té době se do Prahy vrátili i naši bratři. Poněvadž u P.M.Sněžné byli již františkáni, dostali kostel sv.Havla. Řádový život u nás kvetl až do příchodu Josefa II., který r.1782 zrušil všechny kláštery, které podle osvícenského racionalismu nebyly státu užitečné.

Více než sto let muselo uplynout, než přišli karmelitáni do Čech znovu. Na pozvání brněnského biskupa Huyna přišli 1.7. 1908 z Rakouska do Kostelního Vydří. Roku 1915 bylo ve Vydří 13 bratří (z toho 6 kněží). V té době také měli ve správě blízkou faru Cizkrajov s poutním kostelem Monserratem. R.1920 se museli němeční karmelitáni vrátit do Rakouska.Od r.1950, po

Internaci řeholních bratří, zůstal ve Vydří pouze P.Melichar Karásek jako farář, který v r.1985 zemřel a obrody Karmelu u nás se již nedožil.

Poslední nový začátek byl nenápadný jako zrno, které klíčí v zemi. Až do listopadu 1989 byl oficiálně u nás už jen jediný karmelitán: P.Metoděj František Minařík. Především jemu vděčíme za to, že Karmel u nás nepřestal žít i v době útlaku církve. Jeho sí Bůh použil jako kmene, ze kterého vzešla nová ratolest. Jsme ve srovnání s ostatními řeholními rodinami jen malé společenství. Začínáme téměř z ničeho. Z jednoho otce však je zde během několika let 16 bratří, a to pokládáme za nový Boží začátek.

KDO JSOU TO KARMELITÁNI ?

1. Název řádu:

Ordo fratrum beatissimae Virginis Mariae de Monte Carmelo - Řád bratří blahoslavené Panny Marie Karmelské /O.Carm. - Ordo carmelitarum/.

Pozn.: Obyčejně není známo, že od tohoto původního karmelitánského řádu se r.1593 oddělil jako samostatný Řád bosých karmelitánů neboli Tereziánský Karmel /OCD/.

2. Struktura řádu:

Karmel je exemptní (t.j. vyňatý z pravomoci biskupa) kněžský řád. Celý řád, v jehož čele je generální představený (generál) je rozdělen na provincie vedené provinciálními představenými (provinciál), které se skládají z několika domů (klášterů, konventů) s místními představenými (převor). K prvnímu mužskému řádu patří ještě druhý, ženský řád (karmelitky) a třetí řád klášterní i světský (Karmel ve světě). Ke karmelskému řádu se přidružuje též Bratrstvo posvátného škapulíře.

3. Jméno a sídlo provinciálního představeného u nás:

Od roku 1908 do roku 1950 jsme měli jen jeden klášter v Kostelním Vydří. Proto jsme neměli vlastní provincii. Podle dohody naší vlády se Svatým stolcem - tzv. Modus vivendi z r.1928 - nesmíme patřit k cizí provincii, smíme být podřízeni jen přímo ústřednímu vedení. P. generál jmenuje osobně z nás svého zástupce - delegáta. V přítomné době jím je P.Radim Josef Jančář, ve Frýdlantu nad Ostravicí.

4. Ústředí v zahraničí:

Curia Generalizia, Via Giovanni Lanza, 138, 00184 Roma, Italy.
Generální představený: P.John Malley, O.Carm.

5. Zakladatel řádu:

Náš řád nemá zakladatele ve vlastním smyslu. Vznikl ho hoře Karmel ve Svaté zemi. S křížáckými výpravami šli také mnozí poustevníci z Evropy (v té době byl rozkvět poustevnického života) a usadili se tam na různých posvátných místech. Někteří se usadili na Karmelu, kde se uchovávala tradice proroka Eliáše. A tak řád pokládá proroka Eliáše za svého duchovního zakladatele. Žije jeho dvojím duchem: stát před Boží tváří a horlit pro jeho čest. Zvláštním způsobem však poustevníci na Karmelu také uctívali Pannu Marii. Ji též zasvětili první kostel postavený na hoře Karmel. A tak Panna Maria a prorok Eliáš byli a jsou dvěma hlavními postavami řádu. Další důležitou postavou, která stála u začátků řádu byl sv.Albert, patriarcha jeruzalémský, který dal karmelitánům řeholi (asi r.1209). Tím se ovšem nestal zakladatelem řádu, ani k řádu nikdy nepatřil, i když řád ho uctívá jako svého světce.

6. Poslání řádu:

Hlavní poslání řádu je žít spojení s Bohem, mít a šířit úctu k Panně Marii, udržovat v církvi a ve světě vnitřní život, ducha modlitby, i mystické, uchovávat duchovní hodnoty. Vytvořit menší řádové komunity duchovně žijící, poskytovat duchovní vedení jiným, konat exercicie, popř. různé kurzy, vydávat duchovní spisy, ale také pomáhat duchovní správě při nedostatku kněží.

7. Přehled dějin řádu:

Řád vznikl na hoře Karmelu v Palestině. Když mohamedáni dobývali Svatou zemi zpět, začali se poustevníci, i z Karmelu, vracet do různých evropských zemí, přizpůsobovali se evropským poměrům, usazovali se ve městech, učili i na univerzitách, a to i na pražské, když ji Karel IV. založil a hledal pro ni v řádech profesory. V té době byli karmelitáni přiřazeni k žebravým řádům. Z řádových dějin je snad neznámější doba reformy sv.Terezie od Ježíše a sv. Jana od Kříže, z níž po jejich smrti povstal nový řád. Dnes jsou karmelitáni po celém světě, nejpočetnější v románských zemích, ve Španělsku, Itálii a pak v USA.

K nám uvedl karmelitány Karel IV. založením kláštera u Panny Marie Sněžné v Praze r.1347. Později byli v Praze u sv.Havla (1627 - 1782). Ostatní kláštery byly v Tachově (zal.1351), v Chyži u Plzně (1485), nedaleko odtud v Rabštejně (1483), v Plané (1666), pokus o založení v Rakovníku. Na Slovensku v Prievidzi (1426) a v Prešově (1431). Pak až v Kostelním Vydří (1908).

8. Slavné postavy řádu:

Ze svatých řádu jsou nejznámější sv.Terezie od Ježíše (1515 - 1582), sv.Jan od Kříže (1542 - 1591), sv.Marie Magdalena de Pazzi (1566 - 1607). Z poslední doby bl.Titus Brandsma (1881 - 1942), umučený v Dachau. Byl prohlášen za blahoslaveného r.1985. Znamé světice sv.Terezie od Dítěte Ježíše a bl.Benedikta od Kříže (vl.jménem Edith Stein) jsou bosé karmelitky.

9. Současný stav řehole u nás:

7 kněží, 1 bratr laik, 3 klerici, 5 noviců a 4 čekatelé. Kněží žijí ve farnostech Frýdlant nad Ostravicí, Kostelní Vydří, Jindřichův Hradec, Strmilov, Olomouc-Hejčín a Dobrá Voda u Nových Hradů.

10. Spiritualita řádu:

Duchovní cesta Karmelu je dána především dvěma velikými postavami dějin spásy - prorokem Eliášem a Matkou Boží Pannou Marií, které řád přijal za své duchovní zakladatele. Od proroka karmelitáni přijali ducha vnitřní horlivosti, zápal pro Boha a jeho zájmy společně s duchem vnitřní kontemplativní modlitby. Prorocké poslání řádu spočívá v neustálém zpřítomňování Boha v tomto světě, v duchovním vedení lidí skrze osobní vnitřní zkušenost s Bohem. Panna Maria jako Matka Karmelu je bratřím učitelkou vnitřního života a naslouchání, vede k co nejužšímu spojení s Bohem v lásce, ve skromnosti, skrytosti a prostotě. Škapulíř, který karmelitáni oblékají jako součást svého hábitu, má být vnějším znamením této vnitřní duchovní cesty, pro kterou se rozhodli. Podstatou duchovní cesty Karmelu je snaha o stálé, aktuální a důvěrné spojení s Bohem v lásce, o žití v Boží přítomnosti. Pro karmelitána "není modlitba oáza v životě, ale život sám", (P.Titus Brandsma, O.Carm.) V tomto žitém spojení je karmelitán poslán konat ty nejobyčejnější věci s velkodušným srdcem, s čistým úmyslem a s nasazením celé osoby jako Panna Maria. Jako Maria nese světu Ježíše, jako Maria rozjímá dnem i nocí o zákoně Páně a uchovává jej v srdci, jako Maria setrvává s bratry ve společenství a na modlitbách, aby světu vyprošoval stálé Letnice.

KARMEL VE SVĚTĚ

Se slovem Karmel se většinou v představách lidí spojuje odloučení od světa a mnišský způsob života spojený s dlouhými modlitbami, tuhými posty a nočním bděním. Takto chápaný Karmel by šel těžko žít ve světě. Podstata duchovní cesty Karmelu je však zcela jiná; radikální důraz na hodnoty Ducha a primát duchovního života. To jsou životní postoje, které naopak uchvacují současného člověka v jeho touze po opravdovosti a hloubce. Karmel ve světě - jako společenství karmelitánského III.řádu - je společenství věřících, kteří ve světě žijí životem evangelia v duchu karmelské rodiny a pod jejím duchovním vedením. Členové společenství Karmel ve světě si za vzor svého duchovního života berou Matku Boží Pannu Marii a jako prorok Eliáš v tomto světě celým svým postojem a jednáním svému okolí svědčí o tom, že "Bůh je s námi"; že je stále činný i v tomto zsvětštělém světě. Jejich zvláštním úkolem je ve zmatku současného dění rozpoznávat znamení času, vykládat je ve světle evangelia a svým životem upozorňovat na hodnoty ducha. Péče o duchovní život ve farních či jiných společenstvích, vedení modlitebních skupin, podpora budování Božího království především modlitbou a obětí, to jsou nejčastější způsoby služby členů tohoto společenství. Svou obnovenou činnost zahájil III.řád na podzim r.1990. 6.4.1991 bude 1.organizační a pracovní setkání členů a zájemců o toto společenství v Kostelním Vydří. Zájemci z oblasti severní Moravy budou mít centrum svého společenství ve Frýdlantu nad Ostravicí.

MYŠLENKY SV. JANA OD KŘÍŽE

Kdo chce být sám bez opory, v učiteli a vůdci, bude jako strom, který je sám a bez pána; ať si má sebe více ovoce, pocestní si je otrhají a nedozraje.

Na sklonku života budeš zkoušen z lásky. Nauč se milovat, jak Bůh chce být milován, a zanech své zvláštnosti.

Duše, která kráčí cestou lásky, ani neunaví, ani se neznaví.

Hledejte čtením a naleznete rozjímáním; volejte modlením a bude vám otevřeno nazíráním.

INFORMACE ZE ŽIVOTA KARMELU

14.11.1990 začal rok sv. Jana od Kříže, který vyvrcholí 14.11.1991, kdy uplyne 400 let od jeho smrti. Sv. Jan se narodil r.1542 ve Španělsku. Je považován za největšího světce karmelitánského řádu a církví byl jmenován učitelem církve. Z jeho díla jsou nejznámější čtyři mystické spisy: Výstup na horu Karmel, Temná noc, Duchovní píseň a Plamen lásky žhavý.

Ve dnech 14. - 23.11.1990 navštívil naši vlast generální představený řádu P. John Malley v doprovodu P. Redempta Františka Valábka. Cílem návštěvy byla vizitace všech domů, kde žijí a pracují karmelitáni, rozhodnutí o formaci a pastorační karmelitánů a vnitřním uspořádání společenství. Během své návštěvy mnohokrát zdůraznil, že přijel, aby pomohl karmelské rodině v Československu.

V průběhu loňského roku navštívil několikrát naše společenství provinciál hornoněmecké provincie P. Matthäus Hösler, který nám velice pomohl svou zkušeností i praktickou pomocí. Díky jeho péči a velkorysosti mohli naši bohoslovci nastoupit noviciát v německém Springiersbachu a společně se dvěma novici - bratry laiky, kteří konají svůj noviciát v Kostelním Vydří, budou skládat řeholní sliby v Kostelním Vydří pravděpodobně 14.9.1991.

Ve dnech 24. - 28.2.1991 nás poctil svou návštěvou provinciál dolnoněmecké provincie P. Dr. Leo Groothuis. Cílem návštěvy, kromě bratrského setkání, bylo také zjištění naší současné situace a příprava setkání provinciálů severoevropského regionu, které se uskuteční 17. - 21.6.1991 ve Frýdlantu nad Ostravicí a jehož náplní bude jednání o pomoci karmelitánům v Československu.

16.3.1991 v 10.00 hod. přijmou v poutním kostele Panny Marie Karmelské v Kostelním Vydří jáhenské svěcení dva bohoslovci našeho řádu: br. Gorazd Pavel Cetkovský a br. Melichar Jozef Markusek. Světitelem bude českobudějovický Otec biskup Miloslav Vlk.

Jejich kněžské svěcení by mělo být podle předběžné domluvy 10.8.1991 opět v Kostelním Vydří a světitelem by měl být brněnský biskup Otec Vojtěch Cikrle.

Poutě v Kostelním Vydří:

Malá pout - 14.7.1991
Kněžská pout - 16.7.1991
Velká pout - 21.7.1991

Růžencová pout - 13.10.1991

Bližší program poutí bude později oznámen.

19.2.1991 bratři kněží navštívili konvent ve Vídni. Při setkání se dohodla pomoc našemu Karmelu a také návštěva vídeňských poutníků do Kostelního Vydří, která se uskuteční v neděli 22.9.1991.

Na podzim loňského roku začala činnost naše knižní Edice Karmelitánská spiritualita. Zatím vyšel pouze jeden titul: Moravské exultet od Josefa Koláčka o karmelitánské terciářce Aniče Zelíkové. V tisku jsou další dvě publikace: Myšlenky a dopisy od Edithy Steinové a útlý spisek Spiritualita Karmelu od P. Georgese. V letošním roce bychom ještě chtěli vydat:

Sv. Terezie od Ježíše: Vlastní životopis
Bl. Titus Brandsma, O.Carm.: Krása Karmelu
Terezie z Lissieux: Autobiografické spisy /Dějiny duše/
P. František od P. Marie, CCD: Tvář svaté Panny
Sv. Terezie od Ježíše: Nad Velepísni a jiné spisy
Hrad v nitru
Cesta k dokonalosti
Kniha o zakládání

Pokud se podaří zajistit kapacitu tiskárny;
Adriane von Speyr: Eliáš
P. Anton Sorg, O.Carm.: Svatý Duch, Dar Otce
Sv. Jan od Kříže: Temná noc

Vydává Generální delegatura Řádu bratří blahoslavené P. Marie Karmelské, Kostelní Vydří 58, 380 01 Dačice, tel. 0332/2719.
Redaktor P. Cyril Vojtěch Kodet, O.Carm.